

Kompost til private husstande

ASSENS
FORSYNING

Værd at vide om anvendelse af kompost hos private haveejere

Komposten er meget næringsholdig, så følg anvisningerne i denne folder.

Komposten er velegnet til jordforbedring generelt og til gødskning af især flerårige planter, det vil sige stauder, buske og træer. Der kan udlægges et 3 cm tykt lag hvert 3.-5. år eller ca. 1 cm årligt. Et 1 cm tykt lag svarer til at udlægge 10 liter pr. m² eller 1 m³ pr. 100 m².

Hvis der tilføres 3 cm kompost i forbindelse med såning, skal komposten først indarbejdes i jorden.

Ved plantning kan komposten udlægges på jorden efter plantning, dog er det især på lerjord med behov for jordforbedring en fordel at indarbejde komposten i jorden inden plantning. Kompost eller blandinger med kompost bør aldrig indarbejdes dybere end 20 cm på lerjorder og 40 cm på sandjorder.

Der må aldrig sås eller plantes direkte i ublandet kompost.

Anvendelse af kompost erstatter fosfor- og kaliumgødning samt kalkning, når jordens næringstilstand i øvrigt er i orden (evt. jordbundsanalyse).

Der skal derfor ikke gødskes med en NPK-kunstgødning, og det er kun næringskrævende/hurtigvoksende planter, som kræver ekstra kvælstof samme år som tilførsel af et 3 cm tykt lag kompost.

Ved den lavere, årlige tilførsel af kompost bør der normalt tilføres supplerende kvælstof som kalksalpeter, kalkammonsalpeter (f.eks. 2 kg. pr. 100 m²) eller gennem nedfræsning af kvælstofbindende plantearter, f.eks. jordkløver eller vintervikke.

Anvendelse af spagnum til alm. jordforbedring er overflødig, når der regelmæssigt tilføres kompost. Kompost er det bedste jordforbedringsmiddel overhovedet til lerjorder.

Køkkenhave og sommerblomster:

Et 4 cm tykt lag kompost indarbejdes i jorden inden såning/udplantning eller udlægges på jorden efter udplantning. (*så aldrig direkte i kompost*) Suppler med kvælstofgødning.

Gamle staudebede:

Læg et 4 cm tykt lag kompost på jorden omkring planterne.

Såning af sommerblomster:

4 cm kompost indarbejdes i jorden inden udplantning (*så aldrig direkte i kompost*).

Anlæg af græsplæne:

Et 3 cm tykt lag kompost indarbejdes grundigt og jævnt i jorden inden såning. (*så aldrig direkte i kompost*).

Suppler med kvælstofgødning efter fremspring (dog ikke i vinterhalvåret).

Plantning af stauder og små buske:

Et 4 cm tykt lag kompost indarbejdes i jorden inden plantning eller udlægges på jorden efter plantning. (*plant aldrig direkte i kompost*).

Plantning af større buske og træer:

Jorden fra plantehullet blandes evt. med kompost (1 del kompost til 3 dele jord). Ingen ublandet kompost i bunden af hullet. Efter plantning lægges et 8 cm tykt lag kompost på jorden omkring planten; efterlad bar jord helt inde omkring stammen.

Gamle buske og træer:

Læg et 8 cm tykt lag kompost på jorden under planterne; efterlad bar jord helt inde omkring stammen.

Gamle græsplæner:

1 del kompost blandes med 2 dele sand og der udlægges et 1 cm tykt lag om foråret. Riv forsigtigt bagefter. Hvis græsset er dækket af blandingen mere end 1-2 uger, skal plænen vandes.

Drivhus- og stueplanter:

1 del kompost blandes med 2 – 3 dele spagnum inden såning eller 1 del spagnum inden omplantning. Anvend ugødet, ikke-kalket spagnum.

I denne folder kan du læse om den kompost, du har fået udleveret på genbrugspladsen. Udover en deklaration, er der en kort forklaring om brugen af komposten.

Det modtagne haveaffald, både fra erhvervslivet og fra private, neddeles på Assens Forsynings anlæg på Torø Huse Vej 15 i Assens, udlægges i kompostmiler, som vendes og vandes.

I løbet af komposteringsprocessen kommer temperaturen i milerne op på ca. 70 – 80 °, så eventuelle snegle og snegleæg ikke overlever.

Efter cirka et års tid er det modtagne haveaffald blevet til god og kraftig kompost til udlevering til Assens kommunes borgere.

Deklaration for komposten – februar 2013

Tørstof (TS)	66,9 %
Askeindhold i tørstof	76,5 %
Organisk stof i tørstof	17,6 %
Total-kvælstof (N) i TS	5,4 g/kg
Total-fosfor (P) i TS	1,33 g/kg
Total-kalium (K) i TS	4,07 g/kg
pH i vand	8,85
Ledningstal (10mS/m)	6,7

Typiske analyseværdier for kompost:

Analyse	Typisk interval		Grænseværdi
Tørstof (TS) %	60,0	80,0	
Askeindhold % i TS	70,0	90,0	
Org.stof (glødetab % i TS	10,0	30,0	
Total kvælstof (N) g/kg TS	2,0	7,0	
Total fosfor (P) g/kg TS	0,7	3,0	
Total kalium (K) g/kg TS	1,0	3,0	
pH 1% opslemning	7,0	8,0	
Ledningstal 10ms/m	2,0	5,0	
Bly mg/kg TS	13,0	60,0	Max. 60,0
Cadmium mg/kg TS	0,2	0,8	Max. 0,80
Kviksølv mg/kg TS	0,01	0,45	Max. 0,80

Forklaring til kompostdeklarationen:

Tørstof-indhold. Jorden bliver tørret, så alt vand er væk.

Tørstoffet vil bestå af det organiske stof og jordpartiklerne (ler, silt, sand ...)

Askeindhold. Den mineralske del af jordpartiklerne, dvs. ler, silt, sand giver primært jorden strukturen og bidrager i nogen grad (afhængigt af sammensætning) til nogle makro- og mikronærings-stoffer for planterne.

Organisk stof. Den del af jorden som har oprindelse i levende organismer (mikroorganismer, planter og dyr). Der vil være let- og svært omsættelige dele, så det er ikke givet, at alt kan frigives som nærings-stoffer i en almindelig jord. Delvis nedbrudt materiale kaldes humus og giver sammen med resten af det ikke-nedbrudte organiske stof (grenstumper, nåle etc.) og jordpartiklerne jorden struktur.

Kvælstof (N) indgår bla. i alle proteiner, som er en væsentlig byggesten i planter og dyr. Det er det plante-næringsstof, der er behov for i den største mængde fra jorden (makronæringsstof). Når det organiske stof nedbrydes, vil kvælstof frigives i form af ammonium (NH_4^+) i jorden, hvis der er ilt til stede. Er jordens struktur god, vil NH_4^+ hænge ved i jorden og kan derfra optages igen af planterne til ny opbygning. Ammonium har også en stabiliserende indflydelse på surhedsgraden (pH).

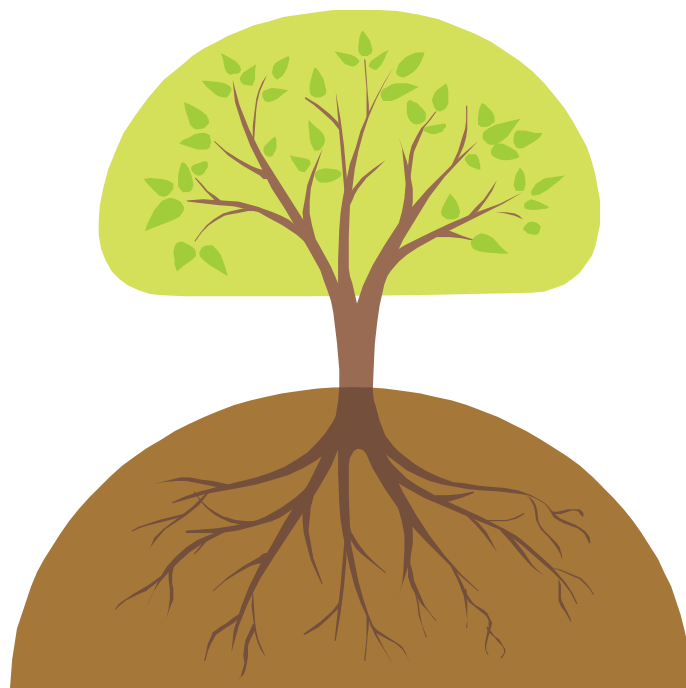
Fosfor og Kalium (P og K): 2 andre væsentlige grundstoffer til opbygning af organisk stof, som der kræves relativt meget af (makronæringsstof).

pH: jordens surhedsgrad. Generelt vil pH i jorden være omkring 6-8 (neutral), men forskellige planter har forskellige surhedskrav til optimal vækst. Dette skal man være opmærksom på ved eventuel tilførsel af kompost, f.eks. til surbundsbede. pH har bl.a. indflydelse på frigivelse af makro- og mikronæringsstoffer, tilgængelighed for mikroorganismer, jordens krumme-struktur og vandbæringsevne.

Ledningstal (Lt): mål for det samlede antal salte. Hvis dette tal for højt, kan man risikere at planterne "svides" (kan sammenlignes med at man strør almindelig salt på jord med plantevækst). Derfor kan planterne ikke tåle at

blive dyrket i ren kompost. Komposten skal være i et tyndt lag eller være blandet med jord.

Tungmetaller (primært bly (Pb), cadmium (Cd) og kviksølv (Hg)) er naturligt forekommende stoffer i naturen, men pga. af menneskeskabte aktiviteter og medfølgende ophobning i fødekæderne kan der være risiko for forhøjede koncentrationer, som kan være skadelige. Normalt er der ikke nogen risiko for høje koncentrationer i kompost af Have- og parkaffald. Nogle komposterings-pladser vælger at få målt et til flere tungmetaller som rutine (bly og cadmium), eller hvis der er/har været mistanke om et forhøjet indhold.

Assens Affald og Genbrug - Skovvej 2B - 5610 Assens - tlf. 6344 9000

www.assensforsyning.dk - post@assensforsyning.dk

Følg os på Facebook og LinkedIn

www.assensforsyning.dk